

เรื่อง ชันแก้วตั้งสาม จาริตป่าเก่าที่เรารักษา

รายละเอียด

ขัน หรือพาน เป็นภาชนะที่ใช้บรรจุเครื่องสักการะต่าง ๆ โดยจะมีทั้งขนาดเล็กไปจนถึงขนาดใหญ่ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ในการใช้ นอกจากนี้ในเรื่องของขนาดแล้วขันยังมีความหลากหลายในเรื่องวัสดุในการสร้างด้วย

ในชุมชนคนลาวในย่านตัวเมืองตากมีการจัดสร้างขันดอกไม้ขนาดใหญ่ตั้งไว้ในวิหารของวัด สำหรับบรรจุข้าวตอกดอกไม้ ถวายเป็นพุทธบูชา เรียกขันลักษณะนี้ว่า ขันแก้วทั้งสาม (อ่านขันแก้วตั้งสาม) ขันแก้วทั้งสาม (อ่านขันแก้วตั้งสาม) คือพานดอกไม้ที่ไว้บูชาพระรัตนตรัยทั้งสาม คือ พระพุทธ พระธรรม และพระสงฆ์ ลักษณะของขันแก้วทั้งสาม จะเป็นขันที่มีขนาดสูง นิยมทำจากไม้สลัก ประดับกระจกเงา (แก้วจีนหรือแก้วอังวะ) ตัวขันทำเป็นรูปกระบะสามเหลี่ยม มีขา 3 ขา สลักเป็นรูปพญานาค บางแห่งนิยมทำเป็นลักษณะฐานกลม

นอกจากการบรรจุดอกไม้ลงในขันแก้วทั้งสามแล้ว ชาวบ้านยังมีการจัดขันแก้วทั้งห้าไว้ในบริเวณเดียวกันด้วย โดยขันแก้วทั้งห้าจะเป็นขันขนาดเล็กวางเรียงกัน ชาวบ้านเชื่อว่า เป็นการบูชาคุณงามความดี 5 ส่วน ประกอบด้วย

1. พุทธรัตนโกฐาก
2. ธรรมรัตนโกฐาก
3. สังฆรัตนโกฐาก
4. ครุภุณิยรัตนโกฐาก
5. กัมมัฏฐานรัตนโกฐาก

เรายังนับว่าโชคดีที่ชุมชนคนลาวในเมืองตากยังคงรักษาจารีตแบบโบราณไว้ยึดโยงความเชื่อ ความศรัทธาทางพุทธศาสนาที่ยังรากลึกในสังคมคนตาก

(ที่มาของภาพ นครินทร์ น้ำใจดี :วัดไม้้งามหลวง ที่มาของเรื่องสารานุกรมวัฒนธรรมไทย ภาคเหนือ เล่ม14 .
กรุงเทพฯ: มูลนิธิสารานุกรมวัฒนธรรมไทย ธนาคารไทยพาณิชย์, 2542.น.7586)

คำสำคัญ : ขัน, พาน, เครื่องสักการะ

ที่มา : <https://www.facebook.com/laoruengmuengtak/>

รวบรวมและจัดทำข้อมูล : กาญจนา จันทร์สิงห์

วันที่ : 2022-02-01

ฐานข้อมูลท้องถิ่น จังหวัดกำแพงเพชร-ตาก

สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

---

https://arit.kpru.ac.th/ap2/local/?nu=pages&page_id=2040&code_db=610004&code_type=TK001

The Office Of Academic Resource Information And Technology